

APRIL 2018

Får vi ta plats?

Om barn och ungas tillgång till idrottsanläggningar i Stockholm

**STOCKHOLMS
IDROTTSFÖRBUND**

VOLANTE
RESEARCH

APRIL 2018

Får vi ta plats? – Om barn och ungas tillgång till idrottsanläggningar i Stockholm

Joakim Sternö

Tobias Nielsén

Volante är ett kunskapsföretag som vill bidra till en klokare och roligare värld genom att utveckla och sprida kunskap.

Stockholms Idrottsförbunds uppdrag är att utveckla, utbilda, företräda och stödja idrottsföreningarna samt Specialdistriktsförbunden i Stockholmsdistriktet.

Joakim Sternö. Analytiker på Volante Research.

Tobias Nielsén. VD för Volante AB.

ADRESS

Volante Research
Stora Nygatan 7
111 27 Stockholm

TELEFON

08-702 15 19

E-POST

info@volanteresearch.com

WEBB

www.volanteresearch.com

Sammanfattning

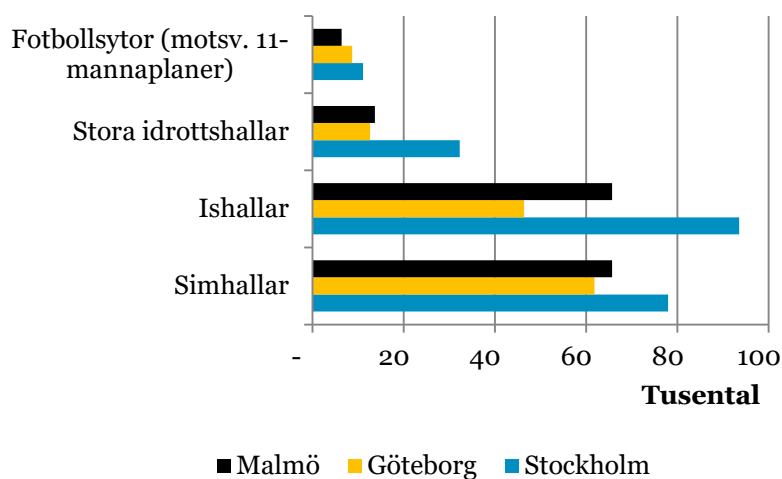
Den här rapporten handlar om tillgången till fotbollsplaner, idrottshallar, isytor och simhallar i Stockholms stad. Rapporten har tagits fram på initiativ av Stockholmsidrotten i samarbete med nio idrottsförbund i stockholmsregionen som har bidragit med underlag.

Stockholms stad har ett idrottspolitiskt program som bland annat anger att staden i samarbete med föreningslivet ska verka för att stimulera fler Stockholmare att vara fysiskt aktiva. En förutsättning för att föreningslivet ska klara sin del i att rekrytera och behålla aktiva medlemmar och kunna bedriva en fullgod verksamhet är att de finns en tillräcklig tillgång på anläggningar.

Stockholm har lägre tillgång än övriga storstäder

Sett till befolkningens storlek går det fler invånare per anläggning i Stockholm än vad det gör i Göteborg och Malmö. Det gäller för samtliga anläggningstyper som har undersökts i denna rapport, se Figur 1. För att nå samma tillgång som i Göteborg skulle det behöva byggas 24 fotbollsplaner motsvarande 11-mannaplaner, 45 stora idrottshallar, 10 ishallar och 3 simhallar.

Figur 1: Antal invånare per anläggningstyp. Jämförelse mellan Stockholm, Göteborg och Malmö.

Underskott av träningstider

Rapporten beräknar även tillgången till idrottsanläggningar utifrån vad som utgör en rimlig träningsnivå, sett till att aktiva i olika åldrar ska kunna utvecklas och föreningarna upprätthålla en inspirerande träningsmiljö. Beräkningen av vad som utgör en rimlig träningsnivå utgår ifrån en relativt låg träningsmängd. Detta för att rapportens perspektiv är ett brett deltagande. Vidare bygger beräkningen på de som är aktiva idag

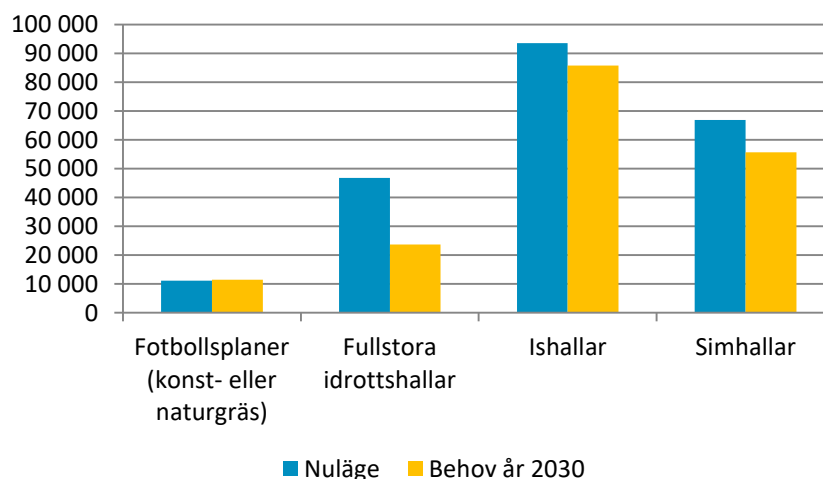
och inte utifrån de som står i kö eller en ambition om att öka antalet aktiva. Resultatet av dessa beräkningar visar att det, för de som är aktiva idag, finns ett underskott av träningstider för samtliga idrotter som deltagit i studien. Underskottet motsvarar 27 stycken 11-mannaplaner, 16 idrottshallar, 6 isytor.¹ Skulle antalet aktiva öka i enlighet med idrottspolitiska programmets ambition skulle även underskottet av träningstider öka. Det är därför svårt för idrottsrörelsen att svara upp mot ambitionen att engagera fler, det finns dessutom redan en kö idag.

Investeringar sker – men ett underskott består

Stockholms stad har en långsiktig investeringsplan för framtiden för idrottsanläggningar. Planen visar dels de anläggningar som är planerade och finns med i budget fram till år 2022 samt ett identifierat behov fram till år 2022 och under perioden 2022-2030. Stockholm växer snabbt och förväntas uppgå till 1 025 000 invånare år 2022 och ytterligare 90 000 invånare år 2030.

Sett till det kortare perspektivet av vad som idag utgör planerade investeringar kommer staden bygga i takt med befolkningsutvecklingen. När det gäller simhallar har dock staden inte några nya simhallar med i den planerade budgeten. Figur 2 visar en sammanställning över antalet invånare per anläggningstyp fram till år 2030 förutsatt att staden också bygger enligt det identifierade behovet. Staden skulle bygga i takt men ett underskott fortfarande består.

Figur 2: Antalet invånare per anläggningstyp. Jämförelse mellan dagens situation och år 2030 förutsatt att staden bygger enligt det identifierade behovet i den långsiktiga investeringsplanen.

¹ En beräkning för simhallar har inte varit möjlig att göra inom ramen för denna rapport på grund av att allmänhetens tillgång till simhallarna utgör en så pass stor andel och att behoven mellan de olika simidrotterna (simning, simhopp, konstsim, vattenpolo och parasimning) ser så pass olika ut.

Innehåll

INLEDNING	6
Inledning	7
Utgångspunkter och avgränsningar	8
Vad menar vi med tillgången till idrottsanläggningar?	10
Är kvaliteten på tillgången tillräckligt god?	10
Nulägesanalys – Tillgången till idrottsanläggningar	11
FOTBOLLSPLANER	13
Fotbollsplaner – nulägesanalys	14
61 respektive 24 nya 11-mannaplaner för samma nivå som Malmö och Göteborg.....	15
IDROTTSHALLAR	19
Idrottshallar – nulägesanalys	20
45 nya idrottshallar för att nå samma nivå som Göteborg.....	21
ISYTOR	25
Isytor – nulägesanalys	26
Tio ishallar för att nå samma nivå som Göteborg.....	26
SIMHALLAR	29
Simhallar – nulägesanalys	30
Sämre tillgång i Stockholm än övriga storstäder	32
FRAMÅT-BLICKANDE ANALYS	34
Tillgången de närmsta åren	35
Stockholms stads planerade idrottsanläggningar.....	36
Hur påverkar planerade anläggningar underskottet av träningstider....	40
AVSLUTANDE REFLEKTIONER	43
Avslutande reflektioner	44

Inledning

Inledning

Det är kul, utvecklande och människor mår bra av att idrotta. Att vi rör på oss är viktigt för både vår fysiska och psykiska hälsa och innebär positiva effekter i form av bland annat färre sjukdagar och ökad livslängd. Motsatsen – fysisk inaktivitet – kan innebära en betydande kostnad för samhället.²

I Stockholms stads idrottspolitiska program tar man fasta på denna kunskap och utgår ifrån ett folkhälsoperspektiv när de slår fast att målet är att ”stimulera fler stockholmare till att bli fysiskt aktiva!”.

För att lyckas med detta pekar det idrottspolitiska programmet ut ett antal fokusområden som staden ska arbeta strategiskt med för att nå målet.³ Särskilt relevant för denna rapport är områdena *föreningsliv* och *anläggningar och ytor*. Staden ska bland annat, i samverkan med föreningslivet, arbeta strategiskt för att få ”ungdomar att fortsätta vara aktiva i sin förening och hur nya individer kan beredas deltagande”.

När det gäller anläggningar slår det idrottspolitiska programmet fast att ”[b]etydelsen av tillgång och närhet till anläggningar och ytor för fysisk aktivitet ska inte underskattas för att få fler fysiskt aktiva” och att staden har ansvar för att ”aktivt bidra till att mark och ytor för idrott, motion, lek och rekreation avsätts i tillräcklig utsträckning i den fysiska planeringen.”

Ur föreningslivets perspektiv är en grundläggande förutsättning för att de ska kunna ta sin del av ansvaret för att behålla och öka antalet medlemmar att det finns en möjlighet att rent praktiskt bedriva sin verksamhet. Vidare för att kunna inspirera och engagera befintliga och nya medlemmar behöver de kunna erbjuda aktivitet utifrån en viss kvalitet som är meningsfull. En viktig del i detta är att det finns tillräckligt och ändamålsenliga anläggningar för att kunna göra detta.

I den här rapporten har vi därför valt att se närmre på hur situationen ser ut när det gäller tillgången till idrottsanläggningar. Rapporten redogör för en jämförelse med hur tillgången ser ut dels i jämförelse med de andra storstäderna Göteborg och Malmö och utifrån hur idrottsförbunden ser på vad som utgör en fullgod kvalitet. Rapporten har även ett framåtblickande perspektiv där vi ser närmre på hur de kommande investeringarna i anläggningar påverkar tillgången.

² Volante Research (2015), ”Idrottens värden och effekter”.

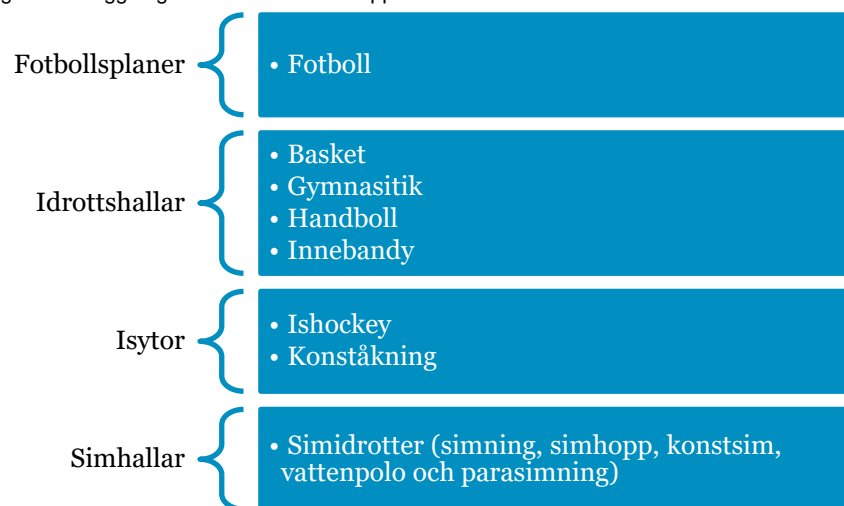
³ Fokusområdena är Föreningsliv, Övrig organiserad idrott/motion och spontanidrott, Samverkan, Anläggningar och ytor samt Idrott som upplevelse. Därutöver är jämställdhet och mångfald och tillgänglighet horisontella fokusområden som sträcker sig över samtliga övriga områden.

Bakom rapporten står Stockholmsidrotten i samarbete med åtta stycken regionala idrottsförbund.⁴ Dessa idrotter nyttjar olika typer av anläggningar.

Utgångspunkter och avgränsningar

Innan vi går in på att beskriva hur tillgången till idrottsanläggningar ser ut ser vi kort närmre på utgångspunkterna för denna rapport. Rapporten utgår ifrån de regionala idrottsförbund som deltagit i arbetet med att ta fram underlag och ge synpunkter på innehållet. Det innebär att rapporten ser närmre på idrottshallar, ishallar, simhallar och fotbollsplaner, se Figur 3. Utöver de idrottsförbund som är listade i figuren har Korpen även varit med och bidragit med underlag. Korpens verksamhet är dock inte avgränsad till en typ utav idrott eller anläggning.

Figur 3: Anläggningar och idrotter som rapporten behandlar.

Att rapporten fokuserar på vissa idrotter innebär därför att hur situationen ser ut för övriga typer av anläggningar inte är med i denna rapport. Vidare finns det även fler idrotter än de som deltagit i rapporten som också utnyttjar de anläggningar som denna rapport fokuserar på, exempelvis spelas volleyboll och badminton delvis i samma idrottshallar som denna rapport behandlar.

I de fall beräkningar kring halltillgång tar hänsyn till föreningsmedlemmar har vi enbart utgått ifrån de idrotter som rapporten är avgränsad till. Vidare är en ytterligare avgränsning att rapporten inte

⁴ Idrottsförbund för följande idrotter har deltagit i arbetet; Basket, Fotboll, Gymnastik, Handboll, Innebandy, Ishockey, Konståkning, Korpen och Simning.

har gjort beräkningar kring inomhusfotboll och futsal utan begränsat fotbollens område till aktiviteter utomhus.

Sammantaget representerar idrottsförbunden som deltagit i studien drygt 118 000 aktiva medlemmar i föreningar i Stockholms stad, se Tabell 1 nedan.

Tabell 1: Antalet aktiva medlemmar inom respektive idrott och ålder i Stockholms stad. Siffrorna bygger på uppgifter som har tagits fram av respektive idrottsförbund.

Aktiva medlemmar					
Anläggningstyp	Idrott	0-6 år	7-15 år	16+ år	Totalt
Idrottshallar	Basket	574	8 039	2 821	11 434
	Gymnastik	3 411	7 795	4 284	15 490
	Handboll		2 268	1 345	3 613
	Innebandy	15	2 409	1 416	3 840
	Summa hallidrotter	4 000	20 511	9 866	34 377
Isytor	Ishockey	898	1 180	1 154	3 232
	Konståkning	129	715	233	1 077
	Summa isidrotter	1 027	1 895	1 387	4 309
Simhallar	Simidrotter	1 715	8 899	3 966	14 580
Fotbollsplaner	Fotboll		20 659	5 584	26 243
Varierande	Korpen	2	226	23 564	23 792
	Totalt	11 769	74 370	32 056	118 195

Vad menar vi med tillgången till idrottsanläggningar?

Vad innebär det egentligen att tillgången till idrottsanläggningar är låg eller hög eller att den är tillräcklig för den delen. Kring detta kan det finnas olika sätt att bedöma och beräkna detta. För att göra en beräkning behöver tillgången sättas i relation till något för att vara relevant.

Vi har valt att göra detta utifrån två sätt:

1. Det första sättet utgår ifrån befolkningen där vi jämför med hur tillgången i Stockholm står sig mot Göteborg och Malmö.
2. Det andra sättet utgår ifrån ett mer kvalitativt träningsbehov. En modell som bygger på barn och ungas möjligheter att träna och utvecklas inom sin idrott. Vi utvecklar detta resonemang i nästa avsnitt.

Att det finns en tillgång till idrottsanläggningar i närområdet har en stor betydelse för framför allt barns möjlighet att delta i idrotter. Det handlar bland annat om att de ska upplevas enkelt och säkert att ta sig till och från träningarna. Därför tittar vi även närmre på hur det ser ut i de olika stadsdelarna. Det är även värt att notera att Stockholms stadsdelar är stora. Stadsdelen Södermalm skulle vara Sveriges 11:e största kommun – med några tusen fler invånare än Umeå – om stadsdelen vore en egen kommun.

Är kvaliteten på tillgången tillräckligt god?

En jämförelse med hur situationen ser ut i Stockholm jämfört med liknande städer som Göteborg och Malmö ger en fingervisning om hur tillgången är i Stockholm. Men en jämförelse säger inte vad tillgången innebär för idrottsutövarna? Hur kan vi förstå siffrorna mer på djupet?

Vad som utgör en fullgod kvalitet på tillgången till idrottsanläggningar kan rymma flera olika faktorer.⁵ I denna rapport fokuserar vi på tillgången utifrån den tillgängliga träningstiden som föreningslivet erbjuds.

Vad innebär tillräcklig träningstid?

Vad är en rimlig träningsnivå för att en aktiv ska kunna uppnå en tillräcklig kvalitet i träningen och utvecklas? Detta är givetvis en subjektiv uppfattning och inom olika idrotter råder olika kulturer och normer kring träningsmängd och kvalitet.

⁵ Exempelvis avstånd till anläggningen, tillgänglighetsanpassning för personer med olika funktionsvariationer etc.

Svenska fotbollförbundet har tänkt mycket och formulerat sig kring dessa frågor i deras skrift "Spela, lek och lär". Det är ett policydokument som tar sin utgångspunkt i ett barnperspektiv och baseras på förbundets mål, erfarenhet och idrottsforskning och innehåller bland annat ett förslag om träningstider beroende på ålder.

Vi har valt att huvudsakligen utgå ifrån de nivåer som detta policydokument anger för att göra beräkningarna för deltagande idrotter.⁶ Vidare har vi valt att utgå ifrån den lägstanivån i det rekommenderade spann som policyn anger. Enligt denna policy skulle de rekommenderade träningstiderna vara:

- 0–6 år – 1 timme per vecka
- 7–15 år – 1,7 timmar per vecka
- 16+ år – 4,5 timmar per vecka

De siffror som anges i detta avsnitt är alltså en lägstanivå. Vi har heller inte tagit hänsyn till den kö som råder utan enbart utgår ifrån hur behovet av anläggningar ser utifrån det rådande antalet aktiva.

Föreningarna kan inte erbjuda plats för alla som vill träna

Innan vi går in på att göra en nulägesanalys av hur tillgången ser ut kan vi konstatera att idrottsförbunden uppger att det finns en kö av personer som vill börja träna men som föreningarna i dagsläget inte har plats för. Det vill säga att föreningar, på grund av brist på tilldelade träningstider, dels känner sig tvungna att säga nej till personer som vill börja träna och dels att de inte har möjlighet att erbjuda aktiva medlemmar att träna på en nivå som tillgodoser deras utveckling.

Exakt hur många som står i kö eller på annat sätt berörs av detta finns det inte några sammanställda siffror över. Vad som är ett faktum är att idrottsförbunden och föreningarna inte kan arbeta för att öka antalet aktiva/medlemmar när det redan råder brist. Det vill säga att leva upp till sitt ansvar i det idrottspolitiska programmet.

Nulägesanalys – Tillgången till idrottsanläggningar

I de följande kapitlen gör vi en nulägesanalys av hur situationen ser ut vad gäller tillgången till idrottsanläggningar. Vi utgår ifrån de olika typer av anläggningar som utnyttjas av idrotterna och inte från varje enskild

⁶ För ishallar har vi valt att utgå ifrån Stockholms ishockeyförbunds policydokument "Riktlinjer för ishockeyföreningarnas anläggningsbehov".

idrott. En beräkning för varje anläggningstyp har gjorts dels utifrån befolkningens storlek och dels utifrån ett behov av träningstider.

Vi tittar på fyra kategorier:

- Fotbollsplaner
- Idrottshallar
- Isytor
- Simhallar

Fotbollsplaner

- I Stockholms stad finns det fotbollsplaner motsvarande 84 stycken 11-mannaplaner – det innebär cirka 11 100 invånare per plan
- För att nå samma tillgång som i Göteborg och Malmö skulle det behövas ytterligare 24 respektive 61 planer
- För att nå en nivå som matchar ett grundbehov av träningstider skulle det behövas fotbollsplaner motsvarande 27 nya 11-mannaplaner

Fotbollsplaner – nulägesanalys

Beroende på ålder är fotbollsplanerna och målburarna som används olika stora. Enligt S:t Erics-Cupens regler delas cupen in i fyra delar. De yngsta spelarna, 8–9 år, spelar på 5-mannaplaner. I åldern 10–11 spelar de på 7-mannaplaner och 12-åringar får välja om de vill spela på en 7-manna eller 9-mannaplan. Vid 13 års ålder spelar de på 9-mannaplaner och från 14 års ålder spelar de på 11-mannaplaner.⁷

De finns fotbollsplaner utformade enligt de särskilda storlekskrav som de olika typerna av planer ställer, men det är även möjligt att måla eller ”kona upp” de mindre fotbollsplanerna på en större plan. Exempelvis får två 7-mannaplaner plats på tvären på en 11-mannaplan.

I Stockholms stad finns det 63 stycken 11-mannaplaner med konst- eller naturgräs, vilket innebär 14 851 invånare per 11-mannaplan.⁸ Därutöver finns det 6 stycken 9-mannaplaner, 38 stycken 7-mannaplaner och 5 stycken 5-mannaplaner, se Tabell 2.

Då det går att utnyttja större planer för spel med exempelvis 7-manna är ytterligare ett sätt att beräkna tillgången att beräkna ytan istället för enskilda planer. En plan avsedd för ett visst antal spelare kan enligt reglerna ha delvis olika storlek, för att göra beräkningarna har vi utgått ifrån följande storlekar⁹:

- **11-manna:** 105 x 67 m = 7 500 m²
- **9-manna:** 85 x 52 m = 4 420 m²
- **7-manna:** 72 x 42 m = 3 024 m²
- **5-manna:** 35 x 17 m = 595 m²

Enligt denna beräkning utgör totala ytorna för fotbollsplanerna i Stockholms stad cirka 58,8 hektar. Det motsvarar 84 stycken 11-mannaplaner.

⁷ Läs mer om reglerna här: www.stff.se/tavling-domare/st-eriks-cupen/spelformer/

⁸ Siffrorna bygger på att Stockholms fotbollsförbund har sammanställt de fotbollsplaner där deras föreningar har tilldelade tider.

⁹ Enligt regler kan planer ha följande mått; 11-manna: från 90x45m till 120x90m, 9-manna: från 80x50m till 90x55m, 7-manna: från 60x35m till 85x50m, 5-manna: från 30x15m till 40x20m.

Tabell 2: Antal fotbollsplaner i Stockholms stad och antal invånare per fotbollsplan.

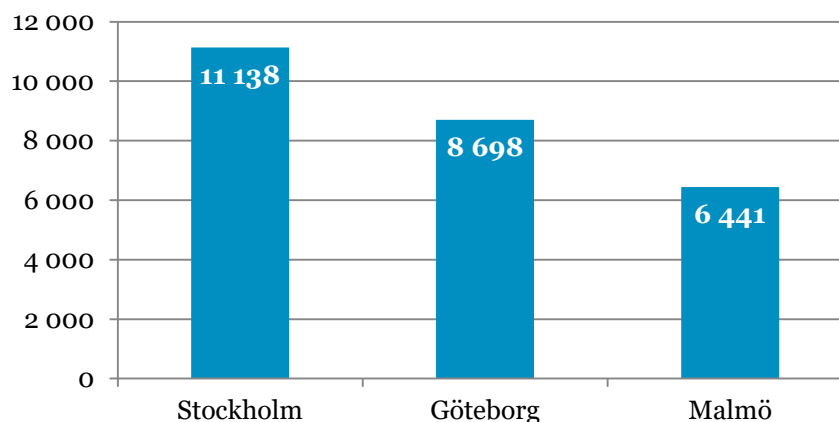
Anläggningstyp	Antal	Invånare per plan	Invånare per plan (7-20 år)
11-manna konstgräs	50	18 712	2 529
11-manna naturgräs	13	71 971	9 726
11-manna totalt	63	14 851	2 007
9-manna konstgräs	6	155 937	21 073
7-manna konstgräs	38	24 622	3 327
5-manna konstgräs	5	187 124	25 287
Total planyta omräknat till 11-mannaplaner	84	11 138	1 505

61 respektive 24 nya 11-mannaplaner för samma nivå som Malmö och Göteborg

I Göteborg motsvarar den totala planytan 64 stycken 11-mannaplaner med konst- eller naturgräs, vilket motsvarar 8 698 invånare per 11-mannaplan. I Malmö motsvarar planytan cirka 51 stycken 11-mannaplaner, vilket ger en tillgången på 6 441 invånare per 11-mannaplan.

Om Stockholm skulle vara på samma nivå som i Göteborg skulle fotbollsytan motsvara 108 stycken 11-mannaplaner, det vill säga 24 nya 11-mannaplaner jämfört med idag. Om tillgången skulle vara lika god i Stockholm som i Malmö skulle fotbollsytan motsvara 145 stycken 11-mannaplaner, vilket innebär att Stockholm skulle behöva 61 nya 11-mannaplaner för att nå Malmös nivå.

Figur 4: Fotbollsytor motsvarande 11-mannaplaner. Jämförelse mellan Stockholm, Göteborg och Malmö.

Tillgången i Stockholms stadsdelar

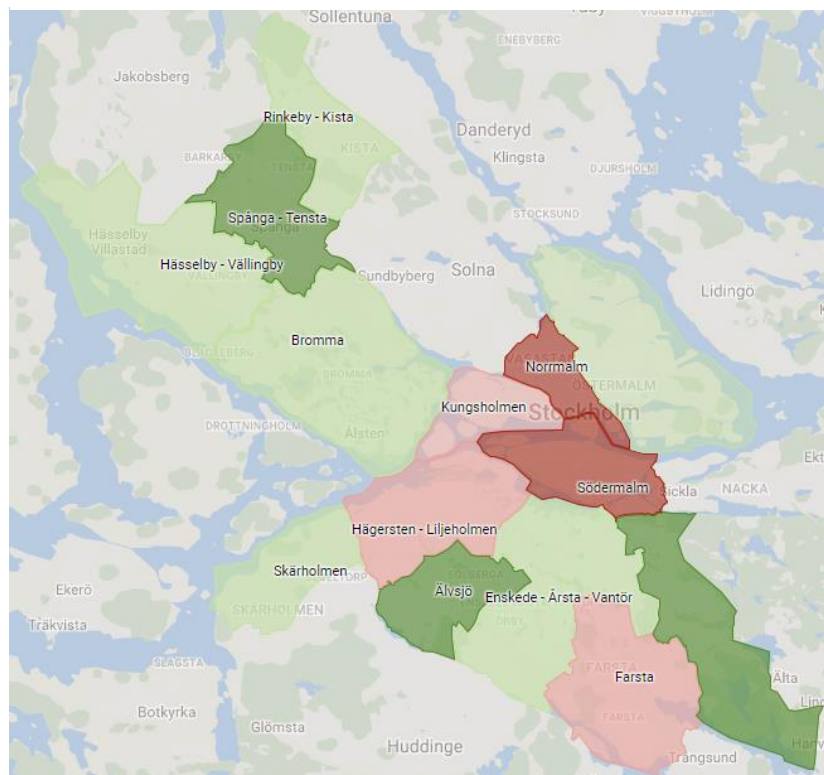
Figur 6 visar hur tillgången till fotbollsytor ser ut för Stockholms stadsdelar. Kartan baseras på hur många invånare det går per motsvarande planyta av en 11-mannaplan. De stadsdelar som är gröna har färre invånare än genomsnittet, 10 800 invånare per yta motsvarande en 11-mannaplan, för stadsdelarna.¹⁰ De mörkgröna stadsdelarna har ett genomsnitt på under 7 000 invånare per yta motsvarande en 11-mannaplan. De rödmarkerade stadsdelarna har en tillgång som är högre än genomsnittet. De mörkröda stadsdelarna har en tillgång med fler än 15 500 invånare per yta motsvarande en 11-mannaplan.

Tillgången är högst i Älvsjö där det går 4 600 invånare per fotbollsytta motsvarande en 11-mannaplan. Norrmalm sticker ut rejält där det går 82 000 invånare på en fotbollsytta motsvarande en 11-mannaplan. På Södermalm, där tillgången är näst sämst, går det 26 500 invånare per fotbollsytta motsvarande en 11-mannaplan.

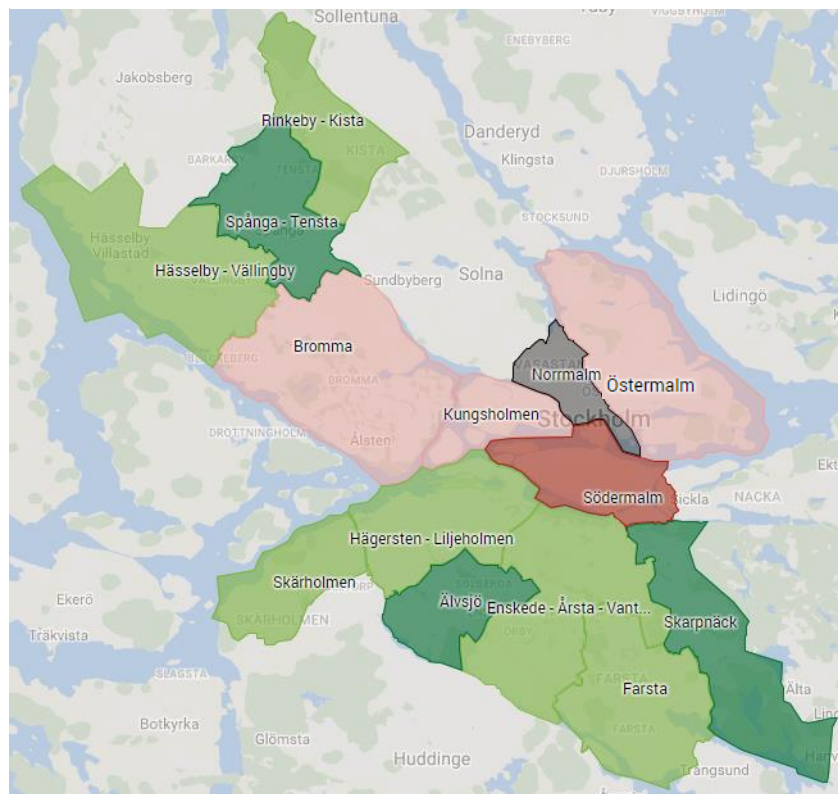
Figur 5 visar hur tillgången ser ut av faktiska 11-mannaplaner. De grönmarkerade stadsdelarna visar på att antalet invånare per plan är högre än för staden som helhet som har 14 851 invånare per plan. De mörkgröna stadsdelarna har en tillgång där antalet invånare understiger 10 000 invånare per 11-mannaplan, vilket är i Spånga-Tensta, Älvsjö och Skarpnäck. I de rödmarkerade stadsdelarna är antalet invånare per 11-mannaplan högre än i staden som helhet. Södermalm, som är markerat i mörkrött, sticker ut med 42 895 invånare per plan. Norrmalm är svartmarkerad då stadsdelen inte har någon 11-mannaplan.

¹⁰ För att beräkna medelvärdet har de två stadsdelarna med högst respektive lägst antal invånare exkluderats, detta då framför allt Norrmalms stadsdel, med 82 tusen invånare per plan sticker ut och skulle påverka medelvärdet i för stor utsträckning.

Figur 6: Tematisk karta över tillgång till fotbollsytor motsvarande 11-mannaplaner i Stockholms stads stadsdelar. Grönt = Över genomsnittet för stadsdelarna. Röd = Under genomsnittet för staden.

Figur 5: Tematisk karta över tillgången till 11-mannaplaner med konst- eller naturgräs i Stockholms stads stadsdelar. Grönt = Över genomsnittet för staden. Röd = Under genomsnittet för staden. Svart = Stadsdelen saknar en 11-mannaplan.

Kvalitetsbedömning

Modellen – ”Spela, lek, lär” – vi bygger bedömningen av om i vilken utsträckning tilldelade träningstider motsvarar vad som krävs för en positiv utveckling av aktiva och ha tillräckliga förutsättningar för att behålla befintliga och rekrytera nya medlemmar är framtagna av Svenska fotbollförbundet. Stockholms fotbollförbund som arbetar med aktivt med just denna policy och har därför gjort egna beräkningar utifrån denna modell. Någon ytterligare anpassning av modellen behöver därför inte göras.

Enligt Stockholms fotbollförbund finns det ett behov av ytterligare fotbollsytor med konstgräs motsvarande cirka 27 stycken 11-mannaplaner. Det skulle innebära en ökning som motsvarar en nivå som skulle vara något högre än i Göteborg men mindre än hälften av antalet planer som skulle behöva anläggas för att nå samma nivå som i Malmö.

Idrottshallar

- I Stockholms stad går det nära 32 300 invånare per stor idrottshall
- För att möta en lägstanivå av behovet av träningstider skulle det behövas ytterligare 16 stycken idrottshallar
- I Göteborg går det knappt 12 700 invånare per stor idrottshall och i Malmö går det 13 700 invånare per stor idrottshall
- För att nå samma tillgång som Göteborg skulle det behövas 45 nya idrottshallar i Stockholm och för att nå samma nivå som i Malmö skulle det behövas 39 hallar i Stockholm

Idrottshallar – nulägesanalys

Idrottshallar används av många olika typer av idrotter, föreningar och privatpersoner och i många fall är de kopplade till en skola och används därmed till skolidrott under dagtid i veckorna.

Ser vi till antalet idrottshallar kan dessa klassificeras utifrån deras storlek. Den första kategorin är *fullstora idrottshallar* som har en storlek av 20*40 meter. Att de är fullstora innebär att de lever upp till de krav som ställs för att kunna genomföra tävling och träning på alla nivåer och idrotter där tävling sker i idrottshallar.¹¹ I Stockholms stad finns det idag 20 stycken fullstora idrottshallar. Det innebär att det bor 46 781 personer i kommunen per fullstor idrottshall.

Nästa kategori av idrottshallar är *stora idrottshallar* som är minst 18*36 meter stora men mindre än de fullstora. I Stockholms stad finns det nio sådana hallar vilket innebär att det tillsammans med de fullstora idrottshallarna bor 32 263 personer i kommunen per stor idrottshall. I viss utsträckning går det även att genomföra tävlingar i dessa typer av hallar.

Den tredje kategorin av idrottshallar är de *små idrottshallarna* som har ett mått av minst 16*28 meter.¹² I dessa hallar är det möjligt att träna men de lever inte upp till de krav som ställs för att genomföra tävlingar och kunna träna fullt ut. I Stockholms stad finns det 17 stycken små idrottshallar. Totalt finns det 46 stycken idrottshallar i kommunen vilket innebär en idrottshall på 20 340 personer.

Vidare kräver olika typer av idrotter tillgång till viss specialutformning av hallarna. Exempelvis gymnastiken har ett behov av att det finns tillgång till så kallade hoppgröpar för att de ska kunna träna fullt ut i en säker miljö. Denna typ av specifika krav har vi inte gjort beräkningar utifrån i denna rapport.

En utveckling som förväntas påverka tillgången till idrottshallar är att intresset för futsal förväntas öka. Enligt bedömningar från Stockholms fotbollsförbund förväntas dagens 100 lag bli cirka 500 lag om tre år. Även inom basketen finns det intresse för nya spelformer¹³ som det idag inte finns utrymme för enligt mängden tilldelade tider.

¹¹ Sett till idrottsyta, det kan även finnas andra typer av krav på anläggningarna för framför allt elitverksamhet i seriespel och landskamper.

¹² Är de mindre än dessa är de klassificerade som *motionsrum* och kan vara dedikerade åt vissa idrotter, exempelvis kampsporter.

¹³ En form av streetbasket med 3 mot 3 spelare på en halv basketplan.

Tabell 3: Antal idrottshallar och antal invånare per idrottshall.

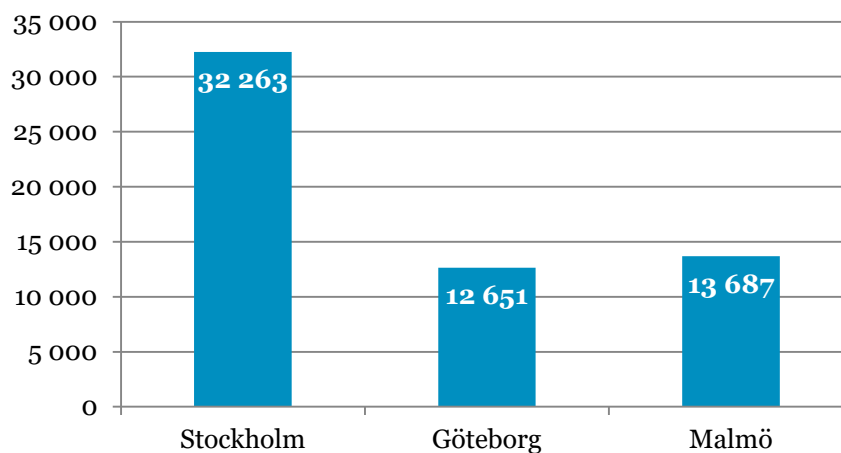
Anläggningstyp	Antal	Invånare per hall	Invånare per hall (7–20 år)
Fullstora hallar	20	46 781	6 322
Stora hallar	9		
<i>Fullstora och stora hallar</i>	29	32 263	4 360
Små hallar	17	55 036	7 437
Alla idrottshallar	46	20 340	2 749

45 nya idrottshallar för att nå samma nivå som Göteborg

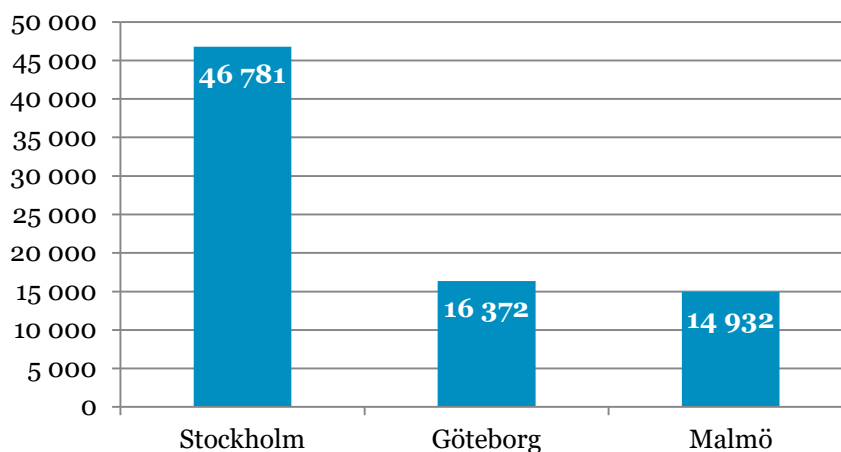
Hur står sig Stockholm i jämförelse med de andra två storstäderna Göteborg och Malmö? I Göteborg finns det 34 fullstora idrottshallar och ytterligare 10 hallar som är stora enligt vår definition. I Malmö är motsvarande siffror 22 fullstora hallar och ytterligare två stora hallar. Det innebär att det i Göteborg går 12 651 antal invånare per stor idrottshall och i Malmö går det 13 687 invånare per stor idrottshall, se Figur 7. Begränsar vi jämförelsen till enbart fullstora hallar är skillnaden än större då det går 46 781 stockholmare, 16 372 göteborgare och 14 923 malmöiter per fullstor idrottshall, se Figur 8.

För att Stockholm ligga på samma nivå som Göteborg skulle det motsvara 74 stora idrottshallar och för att vara på samma nivå som i Malmö skulle det motsvara 68 stora idrottshallar i Stockholms stad. Det innebär ytterligare 45 idrottshallar i Stockholm för att nå samma nivå som Göteborg. För samma nivå som i Malmö skulle det behövas ytterligare 39 stora idrottshallar än dagens situation i Stockholm.

Figur 7: Invånare per stor idrottshall, minst 36*18 meter. Jämförelse mellan Stockholm, Göteborg och Malmö.

Figur 8: Invånare per fullstor idrottshall, minst 40*20 meter. Jämförelse mellan Stockholm, Göteborg och Malmö.

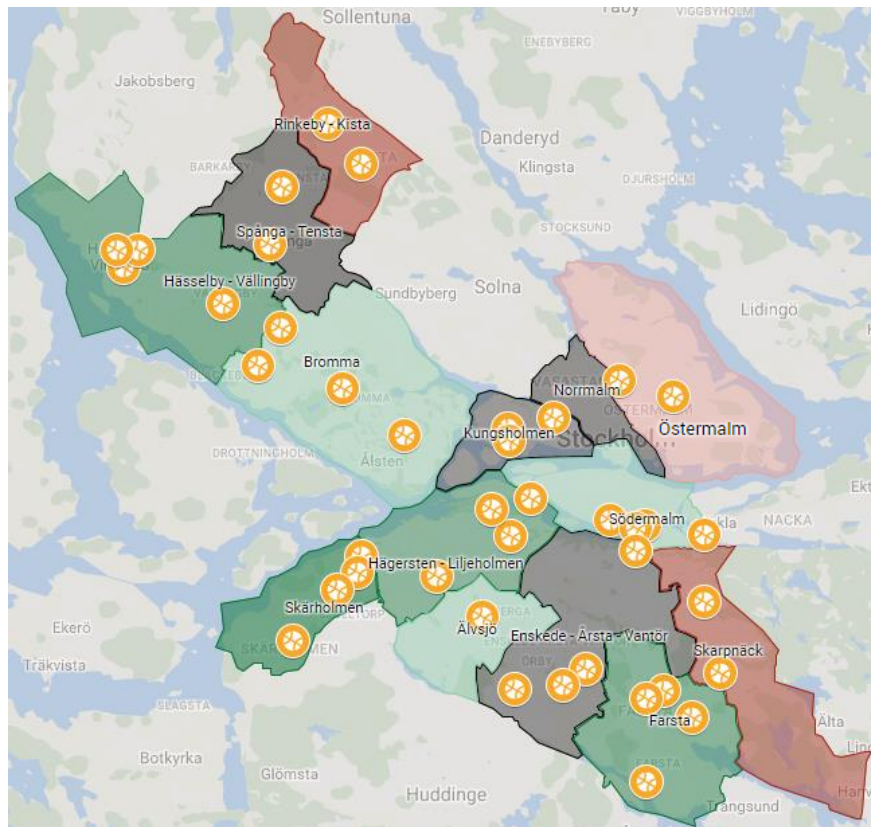

Tillgången i stadsdelarna

I föregående avsnitt kunde vi konstatera att det i Stockholms stad finns en lägre tillgång till idrottshallar än vad det gör i de andra två storstäderna Göteborg och Malmö. Men hur ser det ut inom Stockholms stad i de olika stadsdelarna?

Figur 9 visar en karta över Stockholms stad där samtliga idrottshallar i staden finns utmarkerade. Därutöver är kartan indelad tematiskt i färger beroende på hur tillgången till stora eller fullstora idrottshallar ser ut. I de grönmarkerade stadsdelarna är tillgången över genomsnittet i staden. De mörkgröna stadsdelarna har en tillgång till under 20 000 invånare per stor eller fullstor idrottshall. De rödmarkerade stadsdelarna har en

Figur 9: Karta över tillgången till idrottshallar i Stockholms stads stadsdelar. Samtliga idrottshallar är utmarkerade på kartan. Den tematiska indelningen av stadsdelar efter färger visar hur tillgången till stora eller fullstora idrottshallar ser ut. Grönt = Över genomsnittet för staden. Röd = Under genomsnittet för staden. Svart = Stadsdelen saknar en stor eller fullstor idrottshall.

tillgång som är lägre än staden som helhet. I de mörkröda stadsdelarna är tillgången över 40 000 invånare per stor eller fullstor idrottshall. De svartmarkerade stadsdelarna saknar en stor eller fullstor idrottshall.

Kvalitetsbedömning

För att beräkna träningsbehovet behöver modellen i ”Spela, lek, lär” anpassas till övriga idrotter än fotbollen där modellen har sin grund. Ett första steg är att de deltagande idrottsförbunden har uppgett hur många aktiva medlemmar och träningsgrupper de har och hur dessa är fördelade på olika åldrar.^{14,15}

¹⁴ Hur förbunden delar in aktiva i åldrar skiljer sig delvis åt, vilket inneburit att det i referensgruppen kommit överens indelningen efter 0-6 år, 7-15 år och 16+ år.

¹⁵ Alla idrottsförbunden som deltagit i studien har dock inte haft möjlighet att komma in med alla uppgifter och som vi påpekat finns det fler idrotter som också utnyttjar idrottsanläggningarna. För beräkningarna i detta avsnitt utgår vi därför att nivån för övriga idrotter ligger kvar på samma andel av tilldelade träningsstider.

För hallidrotter har vi fått in uppgifter för basketen, handbollen och innebandyn. Sammanlagt samlar de cirka 19 000 medlemmar som är fördelade på cirka 1 200 träningsgrupper.

Tabell 4: Uppskattning av antalet träningsgrupper för hallidrotter.

	0-6 år	7-15 år	16+ år	Totalt
Basket	44	536	157	737
Handboll	0	151	75	226
Innebandy	1	161	79	240
Totalt	45	848	310	1 203
Andel	4 %	70 %	26 %	100 %

Gemensamt har dessa grupper blivit tilldelade 2 170 timmar per vecka. Det innebär att i genomsnitt har varje träningsgrupp tilldelats 1,8 timmar per vecka.

Nästa steg är att beräkna hur stort behovet av träningstider är för att nå upp till den nivå vi utgår ifrån i "Spela, lek, lär". För att räkna ut ett genomsnitt behöver träningsbehovet viktas efter ålderskategorierna. Efter hänsyn tagits till olika behov för olika åldrar uppgår ett genomsnitt för dessa tre idrotter till 2,4 timmar per lag, motsvarande 2 882 timmar. Det innebär ett underskott på antalet tilldelade timmar på 712 timmar.

Tabell 5: Antalet tilldelade timmar för Basket, Handboll och Innebandy.

	Tilldelat	Behov	Underskott
Timmar per vecka	2 170	2 882	712

Stockholms stad har tagit ett beslut om att alla nya idrottshallar som byggs ska ha en fullstor standard. För att fylla behovet av att kunna tilldela ytterligare 712 timmar skulle det behöva byggas nära 16 fullstora hallar, förutsatt att övriga idrotter som också utnyttjar hallarna gör det till lika stor andel som idag. Det är fortfarande färre än det antalet hallar som skulle behöva byggas för att komma upp i samma nivåer som Göteborg och Malmö. Samtidigt ska man också komma ihåg att beräkningarna utgått ifrån den lägsta nivån i spannet för vad som är en tillräcklig träningsnivå enligt "Spela, lek och lär". Det är också viktigt att komma ihåg att tillkomsten av ytterligare 16 fullstora hallar endast täcker behovet för de barn och unga som redan är aktiva inom idrottsrörelsen. Om idrottsrörelsen ska kunna ta emot fler barn och unga, det vill säga de som inte är aktiva idag, behövs fler idrottshallar.

Isytor

- Att det finns 10 ishallar i Stockholms stad innebär att det går cirka 93 600 Stockholmare per ishall
- Motsvarande siffra för Göteborg är 46 400 invånare och för Malmö går det 65 700 invånare per ishall
- För att nå samma nivå som Göteborg skulle det behövas tio nya ishallar i Stockholm och fyra stycken för att nå samma nivå som Malmö

Isytor – nulägesanalys

Isidrotterna, ishockey och konståkning, kan utövas både inomhus i ishallar och på utomhusrinkar. En klar majoritet av föreningarnas tilldelade tider är dock idag förlagda till ishallar. Beräkningarna i detta avsnitt kommer därför framför allt fokusera på tillgången till ishallar.

Ishallarna i Stockholms stad används av idrottsföreningarna men de har även ett antal tider då de är öppna för allmänheten. Allmänheten har även tillgång till spolade isar i exempelvis vissa parker, idrottsplatser och på sjöar om vädret tillåter.

I Stockholms stad finns det tio stycken ishallar som är öppna för föreningarnas breda verksamheter och allmänheten, vilket innebär att det går nära 93 600 invånare per ishall. Utöver ishallarna har föreningarna tilldelade tider vid en utomhusrink. På de övriga isbanor som finns i staden har föreningarna inte några tilldelade träningstider.

Figur 10 visar en karta över var isytor är lokaliserade i Stockholms stad. Ishallarna har en blå markering medan konstfrusna isytor har en gul markering. För att tydliggöra tillgången i ishallarna har stadsdelar med en ishall grönmarkerats och stadsdelar utan en ishall är svartmarkerade.

Tabell 6: Antal ishallar i Stockholms stad och antal invånare per ishall.

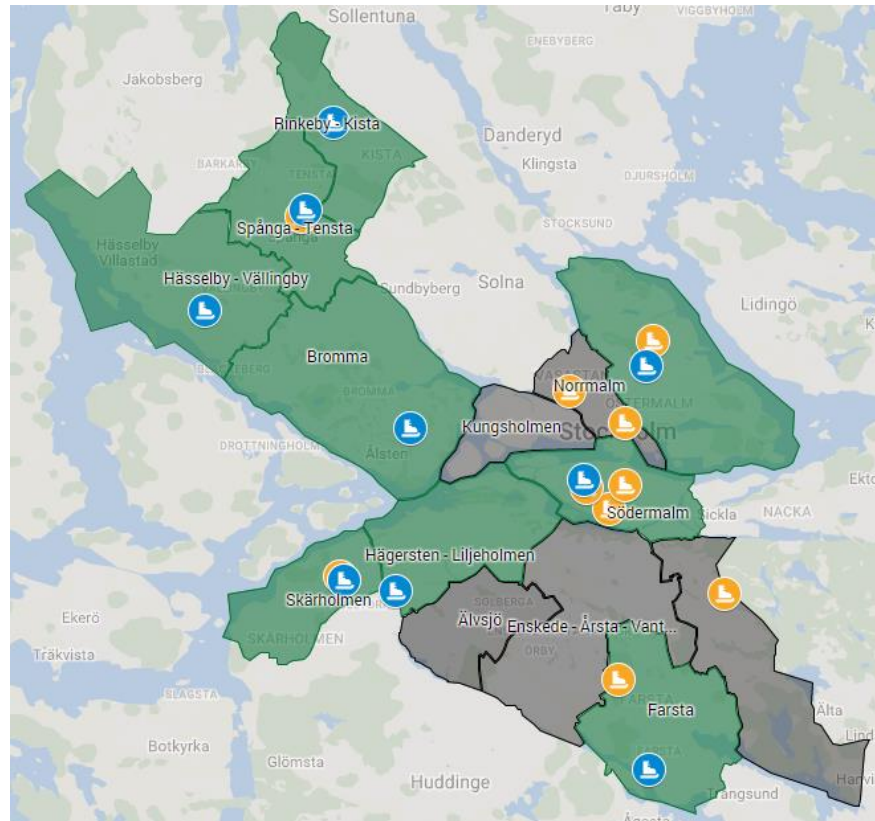
Anläggningstyp	Antal	Antal invånare per ishall	Antal invånare per ishall (7–20 år)
Ishallar	10	93 562	12 644

Tio ishallar för att nå samma nivå som Göteborg

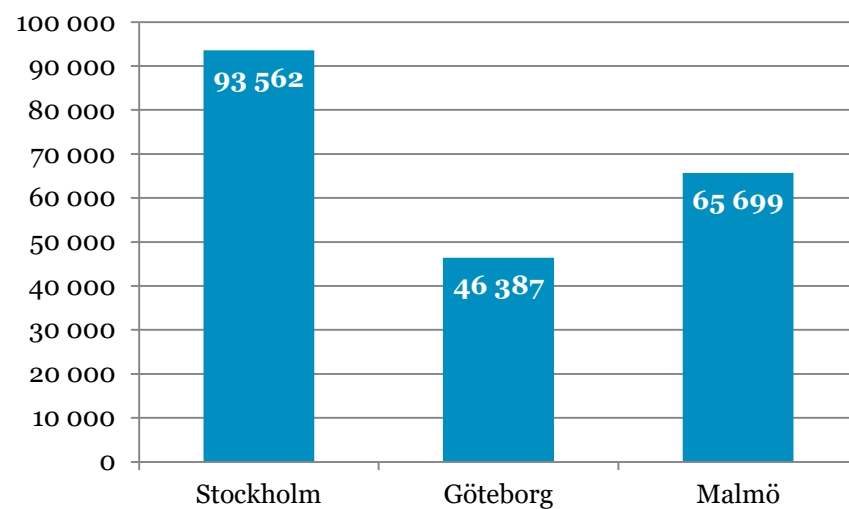
Om vi jämför med hur det ser ut i Göteborg och Malmö är andelen ishallar i Stockholm lägre än i båda dessa städer. I Göteborg finns det tolv ishallar, vilket motsvarar 46 387 invånare per ishall. Motsvarande siffror för Malmö, som har fem ishallar, är 65 699 invånare per ishall.

För att nå upp till samma nivå som i dessa städer skulle det behöva byggas tio nya ishallar för att nå samma nivå som Göteborg eller fyra stycken för att nå samma nivå som i Malmö.

Figur 10: Karta över isytor i Stockholms stad. Ishallarna är utmarkerade i blått. I Bromma ligger två ishallar på samma adress. Stadsdelar med minst en ishall är grönmärkerade medan stadsdelar utan ishallar är svartmarkerade. Konstfrusna isbanor utomhus är markerade med gult. Föreningarna har dock bara tilldelad tid vid en utomhusyta.

Figur 11: Antalet invånare per ishall. Jämförelse mellan Stockholm, Göteborg och Malmö.

Kvalitetsbedömning

När det gäller ishallar har vi anpassat beräkningsmodellen utifrån ishockeyns policydokument kring rekommenderade träningstider.¹⁶ Inom konståknningen och ishockeyn finns det sammanlagt uppskattningsvis 197 stycken träningsgrupper som gemensamt delar på cirka 530 timmar i tio stycken ishallar.

Tabell 7: Uppskattning av antalet träningsgrupper för isidrotter.

	0-6 år	7-15 år	16+ år	Totalt
Ishockey	30	59	58	147
Konståkning	3	36	12	50
Andel	17 %	48 %	35 %	100 %

Enligt ett träningsbehov som viktats efter antalet träningsgrupper i olika åldrar är det genomsnittliga behovet av tilldelade träningstider i genomsnitt 4,2 timmar per träningsgrupp. Det innebär att det sammanlagda behovet uppgår till 832 timmar, det vill säga ett underskott av tilldelad träningstid på 302 timmar.

Detta underskott av träningstider innebär ett behov av ytterligare sex stycken ishallar. Ytterligare sex stycken ishallar skulle innebära att Stockholm hade en högre tillgång än i Malmö men fortfarande vara en bit ifrån Göteborgs nivå.

Tabell 8: Ishockeyns och konståkningens tilldelade timmar i ishallar per vecka, beräknat behov av träning och underskott.

	Tilldelat	Behov	Underskott
Timmar per vecka	530	832	302

¹⁶ Stockholms ishockeyförbund (2015), "Riktlinjer för ishockeyföreningarnas anläggningsbehov".

Simhallar

- I Stockholms stad finns det 12 simhallar som är i drift och ytterligare två som håller på att renoveras
- Antalet invånare per simhall är något högre i Stockholm än i Göteborg och Malmö

Simhallar – nulägesanalys

I Stockholms stad finns det i dagsläget 12 simhallar som är i drift och som är öppna för både föreningslivet och allmänheten. Vidare finns det ytterligare två mindre simhallar som utnyttjas av skolor och föreningslivet, men som inte är öppna för allmänheten. När det gäller hur stor tillgång allmänheten har till idrottsanläggningar sticker simhallarna ut i förhållande till övriga anläggningstyper, då allmänheten har en relativt stor andel av tiden i simhallarna.¹⁷

Stockholms simförbund samlar simidrotterna simning, simhopp, konstsim, vattenpolo och parasimning.¹⁸ Dessa idrotter har gemensamt att de alla utövas i vatten men därutöver är de mycket olika sinsemellan och har således olika behov av innehåll i en anläggning. Exempelvis krävs det givetvis att anläggningen har ett tillräckligt djup och fungerande svikter och hopptorn för att utöva simhoppning fullt ut. Eller för att få en fullskalig träning i vattenpolo krävs det att en hel 50-metersbassäng kan utnyttjas, något som bara finns i Eriksdalsbadet idag. För simning spelar banbredden roll bland annat för hur många som kan delta i en träningsgrupp.

Att behoven i en anläggning skiljer sig åt mellan de olika simidrotterna innebär även att tillgången för de olika idrotterna ser olika ut. I den här rapporten har det inte varit möjligt att utreda på detaljerad nivå hur tillgången för de specifika behoven ser ut. De olika behoven och allmänhetens relativt stora tillgång till simhallarna innebär även att en mer kvalitativ beräkning av underskott av tilldelade tider inte är möjlig att göra. Däremot är det möjligt att göra en övergripande beräkning över hur många invånare det går per simhall och jämföra med andra städer.

I det inledande stycket skrev vi att det idag finns 12 simhallar som är i drift och utnyttjas av föreningsliv och allmänheten. I Stockholms stad är renoveringsbehovet av flera simhallar stort. Två simhallar är för tillfället stängda för renovering och planeras öppna 2019 respektive 2020. Vidare har ytterligare en simhall varit stängd för renovering under perioden maj 2016 till januari 2018.

Då perioderna en simhall är stängd för renovering och inte kan utnyttjas är relativt långa, samt att det finns kommande renoveringsbehov, har vi valt att göra beräkningar i flera nivåer. Den första nivån utgörs av de simhallar som är öppna och kan utnyttjas av föreningslivet och allmänheten. Den andra nivån inkluderar de simhallar som är stängda för

¹⁷ Tider i övriga anläggningar fördelas i störst utsträckning mellan föreningsliv och skolidrott.

¹⁸ Det finns även fler föreningsidrotter som utnyttjar simhallarna som inte ingått i underlaget i denna rapport, exempelvis sportdykning.

renovering. Och den tredje nivån inkluderar även de simhallar som är öppna för föreningslivet, men inte för allmänheten.

Tabell 9 visar en sammanställning över antalet invånare per simhall i de olika nivåerna. Den första nivån innebär att det i Stockholms stad går knappt 78 000 invånare per simhall. Den andra nivån, när de renoverade är öppna igen, innebär att antalet invånare är drygt 66 800 invånare per simhall.

Den tredje nivån, som motsvarar cirka 58 500 invånare per simhall, innebär inte att allmänhetens tillgång är större än vid de övriga nivåerna. Däremot är det relevant att mäta sett utifrån ett perspektiv att en viss andel av befolkningen är aktiva inom simidrotternas föreningsliv.

Tabell 9: Antal simhallar i Stockholms stad och antal invånare per simhall.

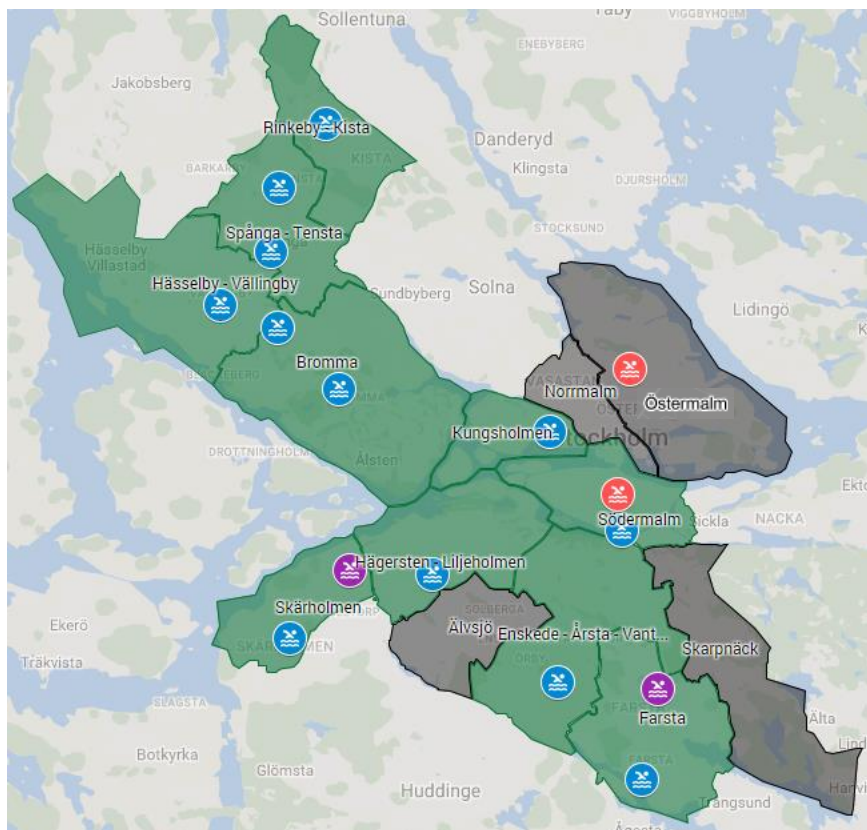
Anläggningstyp	Antal	Invånare per simhall	Invånare per simhall (7–20 år)
Simhallar i drift	12	77 968	10 536
Simhallar i drift och stängda för renovering	14	66 830	9 031
Simhallar inklusive skolsimhallarna	16	58 476	7 902

Simhallarna är dock av varierande storlek, vilket givetvis påverkar hur många som kan träna samtidigt, åtminstone för simning. De simhallar som är i drift och även är öppna för allmänheten har sammanlagt 75 stycken 25-metersbanor och 18 stycken 50-metersbanor. När de två stängda simhallarna öppnar igen blir det ytterligare 12 banor på 25 meter och de två skolsimhallarna har sammanlagt 8 banor på 25 meter. Därutöver som nämnts tidigare är det ytterligare aspekter som tillgång till bland annat svikter som också påverkar tillgången utöver antalet banor.

Simhallarnas lokalisering

Kartan i Figur 12 visar simhallarnas lokalisering i stadsdelarna. De tolv simhallarna som är i drift och öppna för föreningslivet och allmänheten är blåmarkerade, medan de som är stängda för renovering är rödmarkerade. De lilamarkerade simhallarna är de som är öppna för föreningsliv och skola men inte för allmänheten. De stadsdelar som är grönmärkerade har minst en simhall i drift medan de svartmarkerade saknar en simhall. Fyra av stadens fjorton stadsdelar saknar en simhall i drift idag.

Figur 12: Karta över simhallar i Stockholms stad. Simhallar i drift och öppna för föreningsliv och allmänhet är blåmarkerade. Simhallar som är under renovering är rödmarkerade och simhallar som endast är öppna för föreningsliv och skola är lilamarkerade. Stadsdelar med minst en simhall i drift är grönmarkerade medan stadsdelar utan simhallar i drift är svartmarkerade.

Sämre tillgång i Stockholm än övriga storstäder

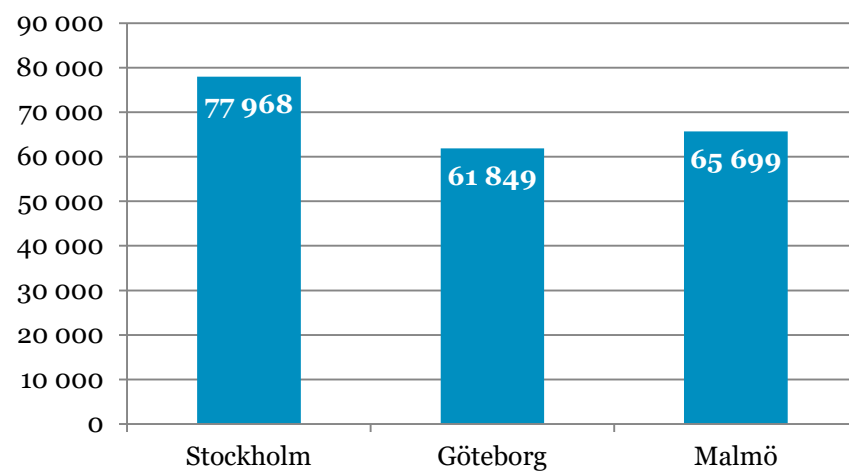
Hur ser tillgången till simhallar ut i jämförelse med de andra storstäderna? För att göra en så rättvis jämförelse som möjligt har vi valt att jämföra de simhallar som är listade på städernas respektive hemsidor och som är i drift.

I Göteborg finns det nio öppna simhallar, vilket motsvarar 61 849 invånare per simhall.¹⁹ I Malmö innebär stadens fem simhallar att det går 65 699 invånare per simhall. För att Stockholm ska nå samma nivå som Göteborg krävs det tre nya simhallar och för att nå samma nivå som i Malmö behöver ytterligare två simhallar byggas i Stockholms stad. Det vill säga när alla simhallar är i full gång i Stockholm kommer Stockholm vara nära en nivå som i dessa städer, se Figur 13.

¹⁹ Göteborg har en simhall som är stängd för renovering.

Vi vill poängtera att denna jämförelse är avgränsad till antalet simhallar. Det har inte varit möjligt att studera hur stor andel av simhallarnas tider som är tilldelade till föreningslivet eller hur mycket "simyta" de olika städerna har eller tillgången till bland annat svikter. Dessa faktorer påverkar givetvis även föreningslivets möjligheter att bedriva verksamhet.

Figur 13: Antalet invånare per simhall i drift. Jämförelse mellan Stockholm, Göteborg och Malmö.

Framåt- blickande analys

Tillgången de närmsta åren

Stockholm växer snabbt och bara inom några år beräknas befolkningen nå över en miljon i kommunen. Detta påverkar givetvis förutsättningarna för föreningslivet på många sätt och även så tillgången till anläggningar. I föregående kapitel har vi tittat närmre på hur tillgången till idrottsanläggningar ser ut utifrån dagens situation. I detta kapitel kommer vi istället blicka framåt och se på hur behovet kan förväntas se ut med sikte på de närmsta årtiondena.

Den senaste tillgängliga prognosen över Stockholm stads befolkning utgår ifrån befolkningen den sista december 2016 och sträcker sig fram till år 2026.²⁰ Enligt denna prognos beräknas dagens²¹ 935 000 invånare vara över en miljon redan år 2021. År 2026 beräknas antalet invånare vara 1 088 000 invånare. Det motsvarar en befolkningsökning på 16 procent under perioden. Antalet barn och unga förväntas öka snabbare än befolkningen som helhet. Barn och unga i åldern 6-19 år beräknas öka med en femtedel, 21 procent, under samma period, se Tabell 10.

Stockholms stad har även 2014 gjort en specialprognos som sträcker sig till 2030.²² Enligt denna prognos väntas Stockholm öka till 1 114 000 invånare år 2030. Barn och unga i åldern 7-20 år förväntas enligt denna prognos uppgå till 162 000 år 2030.

Tabell 10: Befolkningsprognos hämtad från Stockholms stad. De exakta siffrorna ska tolkas avrundat enligt rapportförfattarna.

ÅR	Hela staden	6-19 år
2016	935 619	128 781
2017	950 520	132 654
2018	963 033	135 791
2019	977 260	139 156
2020	993 100	142 294
2021	1 008 910	145 025
2022	1 025 087	147 439
2023	1 040 688	149 384
2024	1 056 448	151 436
2025	1 072 294	153 603
2026	1 087 873	155 669

²⁰ Stockholms stad (2017), "Statistik om Stockholm – Befolkningsprognos 2017".

²¹ Dagens befolkning avser befolkningsmängden 2016-12-31.

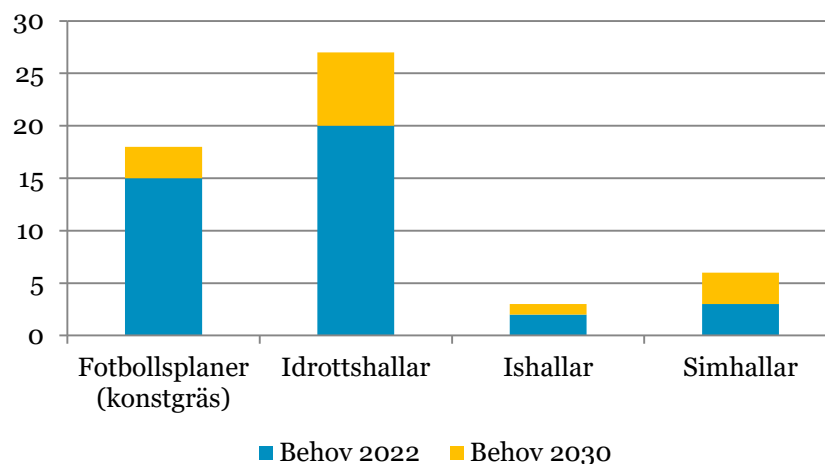
²² Idrottsförvaltningen (2015), "Långsiktigt investeringsplan - Strategi för att möta stadens långsiktiga behov av nya idrotts anläggningar".

Stockholms stads planerade idrottsanläggningar

Stockholms stad har en långsiktig investeringsplan för idrottsanläggningar som antogs 2015. I en uppdaterad bilaga från 2017 görs en sammanställning av hur staden ser på behovet av nya anläggningar utifrån olika tidshorisonter. I sammanställningen har även de planerade anläggningarna markerats ut, det vill säga de anläggningar som det fattats beslut kring. Investeringsplanen behandlar fler anläggningstyper än de vi fokuserar på i denna rapport.

Stockholms stads beräknade behov av anläggningar bygger på befolkningsutvecklingen för barn och unga i åldern 7-20 år. Enligt staden finns det ett behov av ytterligare 20 idrottshallar fram till år 2022 och ytterligare sju stycken fram till 2030. Behovet av ishallar är ytterligare två stycken fram till år 2022 och ytterligare en ishall fram till 2030. Staden bedömer det att det finns ett behov av ytterligare tre simhallar fram till år 2022 och ytterligare tre stycken fram till år 2030. Det sammanställda behovet av ytterligare konstgräsplaner uppgår till femton stycken fram till år 2022 och ytterligare tre stycken fram till 2030. För det angivna behovet av fotbollplaner framgår inte i underlaget vilken storlek som avses utom i undantagsfall. Figur 14 visar en sammanställning av hur staden bedömer behovet ser ut fram till år 2022 respektive år 2030.

Figur 14: Stockholms stads identifierade behov av nya idrottsanläggningar fram till år 2022 och år 2022-2030.

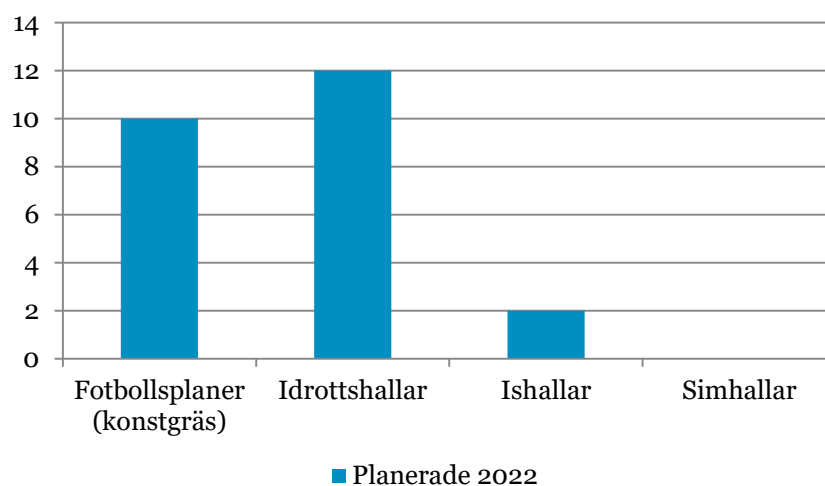

Figur 15 visar en sammanställning över de planerade anläggningar som det finns en budget för fram till år 2022. Staden har planerat att investera i tolv fullstora idrottshallar, två stycken ishallar och konstgräsplaner motsvarande tio stycken 11-mannaplaner.²³ Stockholms stad har däremot inte några nya simhallar inplanerade fram till år 2022. De planerade investeringarna som det finns en budget för är än så länge färre än

²³ Det faktiska antalet är fem stycken 7-mannaplaner, sju stycken 11-mannaplaner och en 9-mannaplan.

stadens egna identifierade behov. Det är dock några år kvar innan det går att avgöra om staden bygger i takt med det egna identifierade behovet.

Figur 15: Stockholms stads planerade anläggningar fram till år 2022.

Tabell 11: Sammanställning av Stockholms stads planerade anläggningar och identifierade behov av anläggningar fram till 2022 och 2022-2030.

	Planerade	Behov		
	2022	2022	2030	Totalt
Idrottsanläggningar				
Fotbollsplaner (konstgräs)	10	15	3	18
Idrottshallar	12	20	7	27
Ishallar	2	2	1	3
Simhallar	0	3	3	6

Hur förändras tillgången till anläggningar sett till befolkningsutvecklingen?

Vi har konstaterat att Stockholm växer snabbt men bygger staden anläggningar i takt med denna utveckling? I Tabell 12 har vi beräknat hur antalet invånare per anläggning förändras när de planerade anläggningarna fram till år 2022 har byggts, då även hänsyn tagits till den förväntade befolkningsutvecklingen. I vår beräkning har vi, liksom i nulägesanalysen, utgått ifrån befolkningen som helhet. I inledningen av

detta kapitel kunde vi dock konstatera att befolkningen växer kraftigare bland barn och unga än bland befolkningen som helhet.

Tabell 12: Antalet invånare per anläggning idag jämfört med antalet invånare per anläggning år 2022 enligt förväntad befolkningsstorlek och antalet planerade anläggningar.

Idrottsanläggningar	Nuläge	År 2022	Förändring
Fotbollsplaner (konstgräs)	11 138	10 905	-233
Fullstora idrottshallar	46 781	32 034	-14 747
Ishallar	93 562	85 424	-8 138
Simhallar	66 830	73 221	6 391

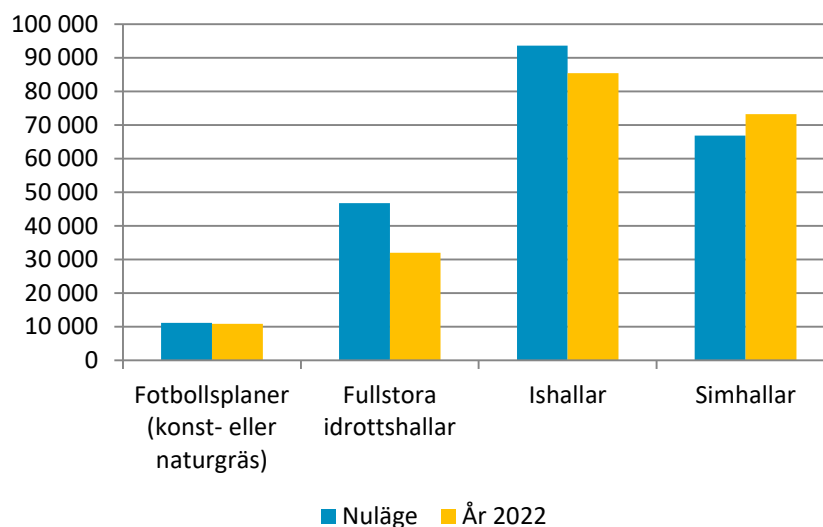
Antalet fotbollsplaner kommer ligga i stort sett på samma nivå som idag. Tillskottet av fotbollsplaner motsvarande tio stycken 11-mannaplaner innebär att antalet invånare per plan minskar med drygt 200 invånare. Antalet invånare per fullstor idrottshall beräknas minska med cirka 14 800 invånare per hall till. Det innebär dock fortfarande att antalet invånare per fullstor hall kommer vara dubbelt så stort i Stockholm som i Göteborg och Malmö, förutsatt att dessa städer inte bygger fler hallar.

Fram till år 2022 kommer antalet invånare per ishall minska med cirka 8 100 invånare. Det innebär att antalet invånare per ishall kommer ligga på nära 85 400 år 2022, dock fortfarande högre än i både Malmö och Göteborg.

För beräkningen av simhallar har vi utgått ifrån de simhallar som är öppna för allmänheten och föreningslivet samt de simhallar som för tillfället håller på att renoveras, totalt 14 simhallar.²⁴ Då det inte finns några planerade nya simhallar fram till år 2022 innebär det att antalet invånare per simhall kommer öka från 66 380 invånare till 73 221 invånare per simhall, en ökning med cirka 6 400 invånare. Figur 16 visar en sammanställning för alla anläggningstyper över dagens situation jämfört med planerade anläggningar.

²⁴ Vi väljer att inkludera de simhallar som inte är tillgängliga idag på grund av renovering då de kommer att färdigställas under jämförelseperioden. De simhallarna är heller inte nya sett till att de utgör en del av stadens befintliga anläggningar.

Figur 16: Antal invånare per anläggning. Nuläge jämfört med antalet planerade anläggningar fram till år 2022.

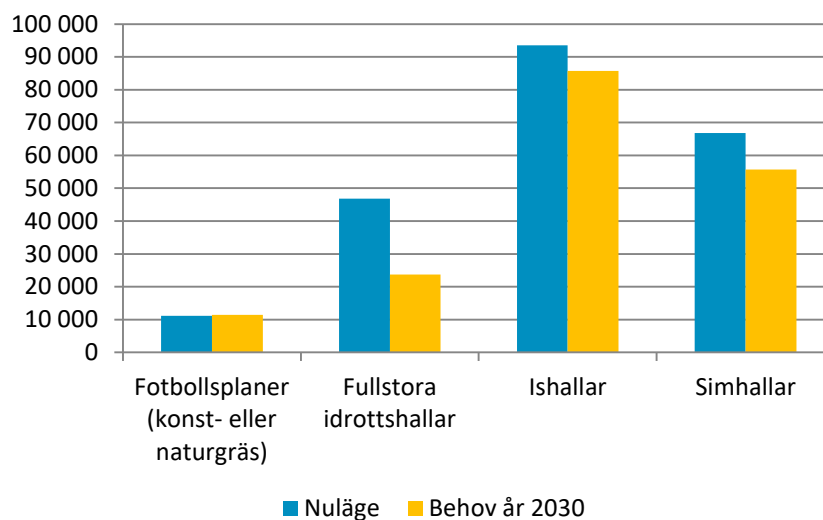

I Figur 17 och Tabell 13 har vi utgått ifrån vad staden har identifierat som behov fram till år 2030 och jämfört med den förväntade befolkningsutvecklingen. Om staden skulle bygga enligt det behov som har identifierats i den långsiktiga investeringsplanen skulle det innebära att antalet invånare per anläggning skulle minska något för samtliga typer av anläggningar utom fotbollsplaner.²⁵ Tillgången till antalet fullstora idrottshallar skulle fördubblas, från cirka 46 800 invånare per hall till 23 100 invånare per hall.

För simhallar respektive ishallar skulle tillgången inte innebära en lika stark förbättring. Antalet invånare per ishall skulle minska från cirka 93 600 till 85 700 invånare och antalet invånare per simhall skulle minska från cirka 66 800 till 55 700 invånare. Det ska dock noteras att staden har identifierat ett behov av tre nya simhallar fram till år 2022, men inte planerat i budgeten för någon ny simhall under denna period, se Tabell 11.

²⁵ När det gäller fotbollsplaner anger inte underlaget av behov vilken storlek på planer som avses. Vi har därför gjort en beräkning utifrån att hälften är 11-mannaplaner och hälften är 7-mannaplaner. Av de planerade fotbollsplanerna fram till år 2022 är cirka hälften 11-mannaplaner och hälften 7-mannaplaner.

Figur 17: Antal invånare per anläggning. Nuläge jämfört med om staden skulle bygga enligt det identifierade behovet.

Tabell 13: Antalet invånare per anläggning idag jämfört med antalet invånare per anläggning år 2030 om staden skulle bygga enligt det behov som staden har identifierat sett till förväntad befolkningsutveckling.

Idrottsanläggningar	Nuläge	Behov år 2030	Förändring
Fotbollsplaner (konstgräs)*	11 138	11 485	347
Fullstora idrottshallar	46 781	23 702	-23 079
Ishallar	93 562	85 692	-7 870
Simhallar*	66 830	55 700	-11 130

Hur påverkar planerade anläggningar underskottet av träningstider

I föregående kapitel i nulägesanalysen gjordes en beräkning av hur behovet av träningstider ser ut utifrån vad som utgör en rimlig träningsnivå. Tabell 14 visar en sammanställning av underskottet av tilldelade träningstider för de respektive anläggningstyperna och vad det motsvarar i antalet anläggningar.²⁶

²⁶ Då allmänhetens tillgång är så pass stor i simhallarna och simidrotternas behov sinsemellan ser så pass olika ut har det inte varit möjligt att göra en behovsberäkning, se avsnitt om simhallar i kapitlet "Nulägesanalys".

Tabell 14: Sammanställning av föreningarnas tilldelade tider (timmar per vecka) och behov för respektive anläggningstyp. Sammanställningen visar även hur stort underskottet är i tid och vad det motsvarar i antalet anläggningar.

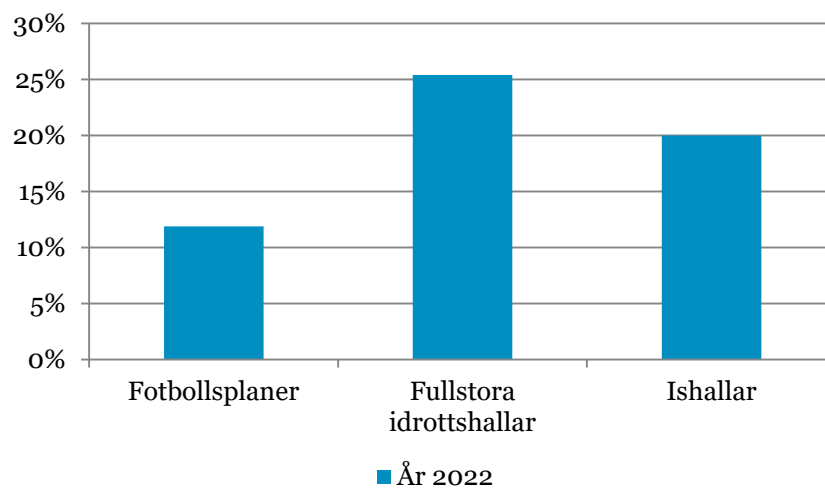
Anläggningar	Träningsid		Underskott	
	Tilldelat	Behov	Träningsid	Anläggningar
Fotbollsplaner	2 800	3 700	900	27
Fullstora idrottshallar	2 170	2 882	712	16
Ishallar	530	832	302	6

I Tabell 15 har vi gjort en beräkning för hur de planerade anläggningarna påverkar tillgången utifrån dagens behov av träningstider.²⁷ Beräkningen utgår ifrån att alla idrotter som använder respektive anläggningstyp idag, har en lika stor andel i de nya hallarna.

Resultatet visar att när staden har färdigställt alla anläggningar som är planerade fram till 2022 kommer det fortsatt finnas ett underskott av anläggningar sett till ett behov av träningstider hos föreningarna. Underskottet motsvarar sjutton 11-mannaplaner, fyra idrottshallar och fyra ishallar. Simhallar har inte varit med i just denna beräkning men vi har tidigare konstaterat att det inte är några nya planerade simhallar fram till år 2022. Viktigt att komma ihåg är att denna beräkning utgår ifrån dagens situation vad gäller antalet aktiva. Det finns flera faktorer som tyder på att behovet av tider i anläggningarna kommer att öka. Förutom att befolkningen förväntas öka förväntas exempelvis intresset för ”nya” idrotter öka, vi har tidigare nämnt futsal som under perioden förväntas gå från 100 till 500 lag och även inom basketen finns det ett ökat intresse för nya spelformer.

²⁷ Beräkningen utgår ifrån dagens situation och har inte uppskattats för situationen år 2022. Detta då en extrapolering av beräkningsmodellen skulle innebära alltför stora osäkerhetsmoment. Det innebär att en beräkning för behovet för år 2022 är lågt skattat.

Figur 18: Förväntad ökning av tilldelade tider för respektive anläggningstyp fram till år 2022.

Tabell 15: Beräkning av underskott av träningsbehov år enligt planerade anläggningar år 2022. Tider avser tilldelade timmar per vecka.

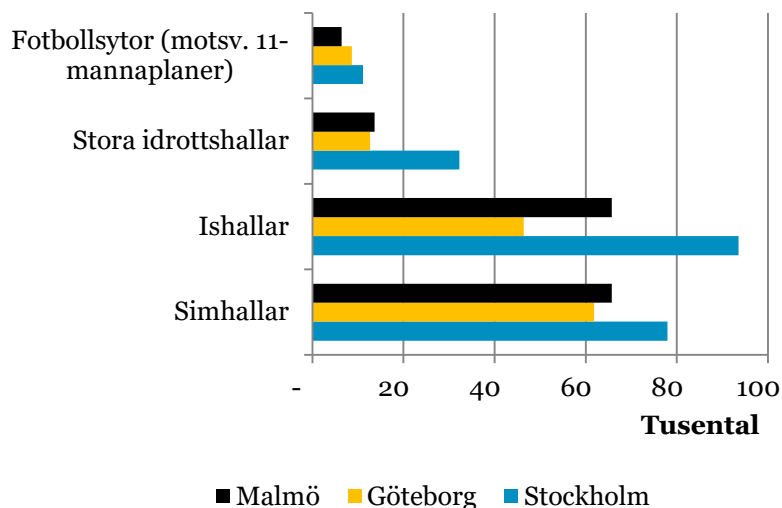
Anläggningar	Tillgängligt 2022		Underskott 2022	
	Tid	Anläggningar	Tid	Anläggningar
Fotbollsplaner	3 133	94	567	17
Idrottshallar	2 721	32	161	4
Ishallar	636	12	194	4

Avslutande reflektioner

Avslutande reflektioner

I den här rapporten har vi studerat hur tillgången till idrottsanläggningar ser ut i Stockholms stad. Enligt den bild som då träder fram kan vi konstatera att tillgången till idrottsanläggningar är låg i Stockholm. Sett till befolkningens storlek är tillgången till idrottsanläggningar lägre än i de andra två storstäderna i Sverige, Göteborg och Malmö. Det gäller för samtliga anläggningstyper som vi tittat på, det vill säga idrottshallar, ishallar, simhallar och fotbollsplaner, se Figur 19.

Figur 19: Antal invånare per anläggningstyp. Jämförelse mellan Stockholm, Göteborg och Malmö.

Vi har även tittat på hur tilldelningen av tider till föreningslivet ser ut utifrån hur föreningslivet bedömer att ett tillräckligt behov ser ut. Även enligt detta sätt att göra en beräkning är tillgången inte tillräcklig. Vidare är det flera av idrottsförbund som ingått i denna studie som uppger att det finns en kö till föreningarna på grund av platsbrist.

Staden bygger – men ett underskott består

Blickar vi framåt i tiden kan vi konstatera att staden idag har flera investeringsprojekt som är planerade till och med år 2022. Sett till den förväntade befolkningsökningen innebär dessa investeringar att staden i stort sett kommer att bygga i takt med befolkningsökningen de närmsta åren. Simhallarna utgör dock ett undantag där antalet invånare per hall kommer att öka under perioden. Det kommer dock vara ett underskott för samtliga anläggningstyper om vi ser till föreningarnas behov av träningstider för att kunna erbjuda fullgoda utvecklingsmöjligheter för sina aktiva medlemmar.

I stadens långsiktiga investeringsplan finns det ett identifierat behov för en längre period framåt i tiden. Förutsatt att staden även bygger enligt detta behov skulle det även fram till år 2030 innebära att staden bygger i takt med utvecklingen, dock inte att man bygger i kapp för ett underskott. I det kortare spannet, fram till 2022, tyder det på att staden bygger i något snabbare takt än befolkningsökningen, utom för simhallarna.

Tillgång handlar om mer än idrottsytor

Det ska även påpekas att en avgränsning i denna rapport har varit att studera hur tillgången ser ut enbart utifrån antalet och storleken på de idrottsytor som erbjuds. Det finns också flera aspekter som är relevanta för hur tillgången i praktiken ser ut. För det första handlar det om i vilken utsträckning tider erbjuds på tider som är attraktiva eller ens möjliga att bedriva en fullgod verksamhet på. Exempelvis träningstider på för sena tider för barn. Några idrottsförbund menar att detta är ett problem för vissa föreningar.

För det andra handlar tillgången också om i vilken utsträckning idrottsanläggningarna erbjuder möjligheter att bedriva ett välfungerande föreningsliv med den administration det innebär. Det vill säga att det finns en tillgång på lokaler för dessa ändamål också. Utöver själva idrottsutövandet har föreningslivet en viktig demokratisk funktion i samhället som inte heller ska underskattas. Eller med de ord som det idrottspolitiska programmet formulerar det: ”Att vara aktiv i en förening leder utöver själva idrottandet till social samvaro, fostran och kunskap.” Vi har denna rapport inte mätt denna aspekt i tillgången till idrottsanläggningar.

För det tredje handlar en kvalitet på tillgången också om att anläggningarna upplevs välfungerande, att utrustning är hel och att omklädningsrum är fräscha etcetera. Denna typ av kvalitativa aspekter har vi inte studerat närmre i denna rapport.

Stockholms idrottspolitiska program är ambitiöst och detta dokument lyfts fram som en anledning som lyfts fram i motiveringarna till att Stockholms stad de senaste åren placerat sig högt i den kommunranking som tidningen Sport & Affärer gör årligen.

I programmet läggs också ett stort ansvar på föreningslivet för att nå målen om att minska fysisk inaktivitet bland kommunens invånare. För att föreningslivet ska kunna uppfylla sin del av programmet och kunna behålla och rekrytera nya medlemmar behöver de dock få tillräckligt goda förutsättningar från staden. Det minsta är att det finns en tillgång av anläggningar för att på ett fullgott sätt bedriva detta arbete. Denna rapport har visat att Stockholms stad har mycket att leva upp till vad gäller detta.

**STOCKHOLMS
IDROTTSFÖRBUND**
VOLANTE
RESEARCH